

**Følgegruppemøde den 3. november 2008
vedrørende projekt Genopretning af Varde Å**SKOV- OG NATURSTYRELSEN
Blåvandshuk
J.nr. SNS-442-00006
Ref. ovkan
Den 4. november 2008Deltagere:

Evald Johnsen	Lodsejer, Sig
Niels Peter Kristensen	Lodsejer, Hulvig
Kurt Kristensen	Lodsejer, Hodde
Erik Sørensen	Lodsejer, Skamstrup/Vesterbæk
Kjeld Deigaard	Lodsejer, Hessel
Ole Sørensen	Lodsejer, Hodde
Anne Boesen	Lodsejer, Hodde
Jørn Nissen	Lodsejer, Hulvig
Carsten Callisen	Danmarks Naturfredningsforening
Flemming Pedersen	Varde Å-Sammenslutningen
Jacob Andreasen	Syd Energi
Ulrik Lorenzen	Skovrider, SNS, Blåvandshuk
Ove Kann (ref.)	Projektleder, SNS, Vadehavet

Øvrige inviterede, men ikke mødte: Varde Kommune og Svend Sørensen, Friluftsrådet.

Dagsorden:

1. Kort status for projektet,
2. Situationen omkring Sig Fiskeri,
3. Orientering om aftaleforhandlinger med lodsejere,
4. Det fortsatte samarbejde med følgegruppen,
5. Eventuelt.

Ulrik Lorenzen bød velkommen og takkede for fremmødet. På baggrund af dagsordenen har vi ved dette møde udvidet den gamle følgegruppe med de personer, som den 17. september 2007 blev valgt til lodsejerudvalget i forbindelse med jordfordelingsagen.

SNS ønsker med dette møde at fortsætte det mere end 3 år lange samarbejde og den gode dialog med følgegruppen, og vi finder det passende nu – efter at vi gennem det sidste år har indgået lods-ejeraftaler og forhandlet jordfordeling - at orientere om hvad der er passeret og hvor vi står nu med projektet.

Ad 1

Ulrik Lorenzen oplyste, at der er indgået aftaler med 59 af 60 lodsejere. Med den sidste, Sig Fiske-ri, er erstatningsforhandlinger netop påbegyndt efter at Varde Kommune d. 5. september 2008 har meddelt dambruget ny vandindvindingstilladelse og for 2. gang VVM-screenet dambrugets ansøg-ning om miljøgodkendelse. Den 1. screening blev offentliggjort i januar d.å. Da den var mangelfuld var SNS nødt til at påklage den til Naturklagenævnet. Kommunen trak herefter sin afgørelse tilbage og begyndte forfra - med konsulentbistand.

En del har sikkert bemærket, at Varde Kommune gennem pressen har udtrykt kritik af at SNS ikke har villet "hjælpe" kommunen med sagsbehandlingen vedrørende Sig Fiskeri. Pressen har fejlagtigt forklaret dette med manglende ressourcer i SNS. Sagen er imidlertid, at SNS og andre statslige

institutioner er klageberettiget i forhold til kommunale afgørelser på natur- og miljøområdet. Samtidig har de samme myndigheder pligt til at påse, at kommunerne overholder lovgivningen – både den nationale og EU-lovgivningen. Af habilitetshensyn kan vi derfor ikke blande os i den kommunale sagsbehandling. Da SNS i det konkrete tilfælde også er bygherre på genopretningsprojektet, kunne vi ved indblanding samtidig risikere påstande om, at vi har søgt at påvirke kommunen til at træffe afgørelser vedr. Sig Fiskeri, der først og fremmest tilgodeser genopretningsprojektet. Den vinkel fik pressen desværre ikke med.

Under alle omstændigheder: En aftale med dambruget er en forudsætning for, at udbudsmaterialet vedr. anlæg kan færdiggøres og udbudsproceduren igangsættes. Denne procedure tager ca. 4 måneder, så anlægsstart bliver i bedste fald i eftersommeren/efteråret 2009. Det afhænger af hvor hurtigt vi kan få en aftale i stand med Sig Fiskeri.

Ad 2

Ulrik Lorenzen orienterede om at Varde Kommunes afgørelser har åbnet for at aftaleforhandlinger med Sig Fiskeri kunne påbegyndes den 23. oktober 2008. Der var risiko for at forhandlingerne med dambruget måtte udsættes, idet Danmarks Sportsfiskerforbund påklagede kommunens screeningsafgørelse. Klagen blev imidlertid afvist af Naturklagenævnet på grund af for sen fremsendelse.

Forhandlingerne med dambruget forløber positivt, men der er endnu enkelte forhold som skal afklares nærmere.

Ove Kann oplyste, at et væsentligt element i aftalen er at der skal træffes foranstaltninger mod driftstab på dambruget på grund af dårlig vandkvalitet i den periode, hvor der arbejdes i åen opstrøms dambruget. I den forbindelse overvejes muligheden af midlertidigt at føre en del af vandet i Linding Å (ca. 450 l/s) i en pipeline direkte til dambrugets fødekanal. Et sådant arrangement forudsætter Varde Kommunes godkendelse efter vandløbsloven og naturbeskyttelsesloven m.v. Vi undersøger nu om arrangementet er teknisk muligt og økonomisk fordelagtigt.

Samtidig imødeses Varde Kommunes endelige miljøgodkendelse af dambrugets ombygningsprojekt. Afgørelsen, der nødvendigvis må foreligge før en aftale med Sig Fiskeri kan underskrives uden forbehold, forventes at foreligge inden årets udgang.

Afgørelsen vil kunne påklages. Hvis det sker, må aftaleforhandlingerne med dambruget stilles i bero indtil Miljøklagenævnet har behandlet klagen. Klagesagsbehandlingen kan nemt tage 1 år, idet klagenævnet har en meget stor pukkel af dambrugssager liggende.

Ole Sørensen spurgte hvorfor det er så besværligt at opnå en aftale med dambruget, og hvorfor den afhænger af de kommunale afgørelser.

Ove Kann bemærkede hertil, at dambruget allerede i 2004 fremsatte meget høje erstatningskrav mod genopretningsprojektet. Påstanden var, at projektet tvinger dambruget til at bygge om. De nu foreliggende kommunale afgørelser om dambruget¹ viser efter SNS's opfattelse, at dambruget tværtimod har stor nytte af genopretningsprojektet, idet den ansøgte fordobling af foderforbruget er helt afhængig af genopretningsprojektets mangedobling af åvandføringen.

Det skyldes at dambruget med den nuværende indretning – og med status quo i åen - ikke ville kunne miljøgodkendes på grund af uacceptabel stor forureningspåvirkning af åen. Med den ansøgte indretning af dambruget foretages intern rensning og genbrug af produktionsvandet, hvilket muliggør fordobling af produktionen samtidig med at udledningen af næringssalte og organisk stof mængdemæssigt vil være den samme som hidtil. *Koncentrationen* af forurenende stoffer i åen

---

¹ På baggrund af miljøgodkendelsesansøgning af maj 2007

nedstrøms dambrugsafløbet – og dermed forureningspåvirkningen af åen - vil imidlertid blive reduceret på grund af reduceret vandindtag (og udledning) i kombination med øget fortynding i den mangedoblede åvandføring, som genopretningsprojektets tilvejebringer. Der fornemmes på den baggrund øget fremdrift i aftaleforhandlingerne med dambruget.

Kurt Kristensen spurgte hvorfor Danmarks Sportsfiskerforbund påklagede Varde Kommunes screeningsafgørelse?

Flemming Pedersen forklarede, at kommunens afgørelse lød på, at udarbejdelse af en egentlig VVM-redegørelse over dambrugets ansøgning ikke er nødvendig. Forbundet mener at en sådan redegørelse efter VVM-reglerne *skal* udarbejdes før en endelig miljøgodkendelse kan meddeles. Forbundet frygter endvidere uacceptabelt store udledninger af medicin og hjælpestoffer fra dambruget, hvilket efter forbundets opfattelse bør belyses nærmere.

Ove Kann bemærkede, at kommunen efter det oplyste agter at indarbejde det vilkår i miljøgodkendelsen, at dambruget skal overholde nye krav til udledninger af medicin og hjælpestoffer, som forventes fastsat af Miljøstyrelsen inden længe. Efter det oplyste er dambruget indstillet på at acceptere et sådant vilkår.

Jacob Andreasen bemærkede, at Danmarks Sportsfiskerforbund bør være opmærksom på, at en klage over den kommende miljøgodkendelse af dambruget kan risikere at lukke genopretningsprojektet, hvis LIFE trækker sit støttetilsagn på 25 mio. kr. til projektet tilbage. Han bemærkede endvidere, at dambruget ikke kan basere sin produktion udelukkende på grundvand, idet det lokale grundvand kvalitetsmæssigt er uegnet til dambrugsproduktion (brunt humusholdigt vand etc.). Dambruget kan således ikke helt isolere sig fra åen, hvorfor et vist vandindtag herfra må accepteres.

Jørn Nissen ønskede oplyst hvor sikker den forventede anlægsstart i eftersommer/efterår 2009 er.

Ulrik Lorenzen oplyste, at en klage over miljøgodkendelsen af dambruget kan forsinke starttidspunktet på ubestemt tid. I værste fald kan det gå som nævnt af Jacob Andreasen.

Carsten Callisen spurgte om man har overvejet at købe dambruget.

Ulrik Lorenzen svarede, at dambruget ikke er indstillet på at sælge, og at en eventuel ekspropriation forudsætter at *alle* andre muligheder har været prøvet af. Dertil er vi endnu ikke nået.

Ad 3

Ove Kann orienterede om, at lodsejerforhandlingerne generelt er foregået i en meget positiv ånd. Det står lysende klart, at alle ser frem til projektets gennemførelse i marken med stor forventning.

Langt de fleste har fundet de af DFFE² fastsatte jordpriser rimelige. Kun i enkelte tilfælde har der været egentlige diskussioner om prisen, men det kan garanteres, at ingen har fået særbehandling.

I et enkelt tilfælde (Nørholm Gods) var det en betingelse for indgåelse af aftale, at der - ud over afregning for jordafgivelse til åudvidelse og jordbytte i forbindelse med gensnoning – her og nu også blev afregnet for tab på arbejdsarealer og tab ved mistede MVJ-tilskud og hektarstøtte. Det var endvidere en betingelse at aftalen blev indgået på ekspropriationslignende vilkår. Disse betingelser var SNS nødt til at acceptere. Det skal nævnes, at der er tale om et aftaledokument, som er omfattet af reglerne om aktindsigt og som kan udleveres efter anmodning.

---

² Direktoratet for FødevarerErhverv

Ove Kann fremhæve på den baggrund, at alle andre også vil få erstatning for arbejdsarealer: Som nedfældet i aftalerne sker dette når anlægsarbejdet er afsluttet og arbejdsarealerne er opmålt. Hvis lodsejere lider andre tab, herunder i form af mistet MVJ-tilskud og hektarstøtte, vil sådanne tab også blive erstattet – mod dokumentation.

I alt ca. 25 lodsejere har været berørt af en egentlig jordfordeling. Fordelingen er generelt gået smertefrit, men i et par tilfælde blev der udtrykt ønske om at få tillagt jord, hvor det ikke lå lige for i forbindelse med åens gensnoing. I det ene tilfælde blev lodsejerne enige. I det andet tilfælde kunne der ikke skabes enighed.

Omkring det sted (mellem Sig og Karlsgårde), hvor der skal anlægges sandfang og tilhørende tørreareal, var det lidt vanskeligt at få kabalen til at gå op. Her var jordfordelingsinstrumentet en god hjælp, idet 2 lodsejere i nærheden var villige til at sælge deres jord. En 3. lodsejer var indstillet på at bytte, så en 4. lodsejer – nemlig den lodsejer der skulle afgive jord til tørreplads – kunne tilbydes erstatningsjord i umiddelbar nærhed. En sidegevinst ved dette arrangement var, at en 5. lodsejer med urealistisk prisforlangende i forbindelse med afgivelse af jord til udvidelse af åen, kunne tilbydes erstatningsjord.

Tørrepladsjorden – ca. 2 ha – tilhører nu SNS, der i forvejen ejer naboarealet Sig Kapelbanke. Vardes Kommune, som skal drive sandfanget når projektet er gennemført, vil blive tilbudt at anvende arealet til dette formål på nærmere aftalte vilkår. På en mindre del af arealet – det der ligger nærmest Kapelbanken - har vi planer om at indrette et støttepunkt for rekreative aktiviteter, en kanorasteplads el. lign.

Som skrevet i nyhedsbrev af juli 2008 er der udbetalt godt 2,8 mio. kr. i erstatning for 29 ha jord, som skal indgå i den nye udvidede og gensnoede å. Samtidig er der i forbindelse med gensnoingen og sandfanget købt og videresolgt 21 ha. Tabet ved videresalg har været 286.000 kr. svarende til 13.600 kr./ha.

Jordfordelingsplanen blev godkendt på et møde den 20. august 2008, hvor Jordbrugskommissionen afsagde foreløbig kendelse i overværelse af ca. 10 lodsejere.

På samme møde besluttede kommissionen, at der på ca. 10 ejendomme skulle foretages panthaverhøring. Det forsinkede udbetalingen af tilgodehavender i 3-4 uger. SNS bekendt har alle nu fået deres tilgodehavender tilsendt fra DFFE.

Lodsejerforhandlingerne gav anledning til en række mindre ændringer af projektet. Det drejer sig om mindre justeringer af åens forløb samt tilføjelser af forskellig karakter. Alle disse forhold fremgår af de enkelte aftaler med kortbilag. De pågældende aftaler er overgivet til Orbicon for at sikre at projektet justeres og at alt kommer med i udbudsmaterialet.

Niels Peter Kristensen ønskede oplyst – med henvisning til aftalen med Nørholm Gods – om de øvrige lodsejere også ville kunne have forlangt og fået aftaler på ekspropriationslignende vilkår og dermed mulighed for skattefrihed.

Ulrik Lorenzen bekræftede dette men fremhævede samtidig, at eventuel skattefrihed for øvrige lodsejere beror på den enkelte lodsejers argumentation herom overfor skattemyndighederne, eventuelt med henvisning til Nørholm-aftalen. Oplysning herom vil fremgå af førstkommande nyhedsbrev.

Ad 4

Ulrik Lorenzen udtrykte glæde over samarbejdet i følgegruppen, der har været inspirerende i forbindelse med projektudformningen og planlægning af lodsejerforhandlinger m.v. Følgegruppen har vi samtidig set som et velegnet forum for udbredelse af information om projektet og et forum for drøftelse af dispositioner vedrørende projektet. Dette samarbejde ønsker vi at fortsætte.

Ove Kann nævnte, at næste emne formentlig bliver noget om tilrettelæggelsen af anlægsarbejdet, hvor vi gerne vil fremlægge vore overvejelser og høre følgegruppens synspunkter. Vi ved fra lods-ejerforhandlingerne, at dette emne interesserer mange. I næste nyhedsbrev, som vil blive udsendt snarest, vil vi opfordre lodsejerne til at fremkomme med særlige ønsker herom.

Ad 5

Anne Boesen spurgte til status vedrørende Hodde-slyngen syd for Hodde Kro.

Ove Kann beklagede at det ikke har været muligt at få den markante åslynge med i dette projekt. Åslyngen er imidlertid ikke glemt, idet den er medtaget i et "skuffeprojekt" omhandlende åbning af de resterende åslynger i Varde Å: 14 åslynger mellem Karlsgårde og Ho Bugt + Hodde-slyngen. Projektet agtes bragt frem når der i løbet af det kommende år indkaldes forslag til nye "miljømillard-projekter".

Ove Kann oplyste, at referat af dette møde vil blive lagt ud på www.snaebel.dk.

Ulrik Lorenzen takkede for et godt og udbytterigt møde.